

11. Fedets, A. V. (2023). Derzhavna polityka finansovoi bezpeky bankivskoho sektoru Ukrainy. [State policy of financial security of the banking sector of Ukraine]. *Dysertatsiia na zdobuttia naukovoho stupenia kandydata nauk z derzhavnoho upravlinnia za spetsialnistiu 25.00.02 – mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia. Natsionalnyi universytet tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Kharkiv. 238. Retrieved from: <https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/science/spetsializovani-vcheni-rady/disFedets.pdf> [in Ukrainian].*

Стаття надійшла до редакції: 8.11.2023

УДК 349.2

DOI: 10.36550/2522-9230-2023-15-240-244

Мілова Тетяна Миколаївна,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент
кафедри права та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка
e-mail: tmilovanik@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-1480-6772>

Трошкіна Катерина Євгенівна,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент
кафедри права та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка
e-mail: katernareva@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-1795-7234>

ОСОБЛИВОСТІ СПІВУЧАСТІ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕННЯХ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИМ СУБ'ЄКТОМ

Стаття досліджує особливості співучасті у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом. За допомогою системного аналізу та використання сучасних теоретичних підходів розглянуто поняття співучасті, що включає участь осіб у скоєнні кримінального правопорушення, які можуть мати особливий статус або вплив на подію. Розглянуто різні види співучасті, включаючи організаторство, підбурювання, сприяння та співдію. Аналізуються можливі мотивації та обставини, які спонукають осіб до участі у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом.

Окрема увага приділяється ролі та впливу спеціальних суб'єктів, таких як особи зі спеціальним статусом або представники владних структур. Досліджуються можливі наслідки співучасті у кримінальних правопорушеннях, включаючи адміністративну відповідальність, кримінальне переслідування та інші санкції. Стаття також розглядає методи виявлення та протидії співучасникам у кримінальних правопорушеннях, які можуть використовуватися правоохоронними органами та судовими інстанціями. Зокрема, розглядаються правові норми, процесуальні правила та методи доказування, які допомагають виявити та притягти до відповідальності осіб, які беруть участь у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом.

Це дослідження спрямоване на збагачення наукового розуміння співучасті у кримінальних правопорушеннях з урахуванням специфіки участі осіб із спеціальним статусом. Відзначається, що врахування цих особливостей є важливим для ефективного захисту законності та правосуддя.

Ключові слова: кримінальне правопорушення, співучасть, спеціальний суб'єкт, організатор, практика, службова особа.

Milova T., Troshkina K. FEATURES OF COMPLICITY IN CRIMINAL OFFENSES WITH A SPECIAL SUBJECT

The article examines the peculiarities of complicity in criminal offenses with a special subject. With the help of systematic analysis and the use of modern theoretical approaches, the concept of complicity, which includes the participation of persons in the commission of a criminal offense who may have a special status or influence on the event is examined. The various types of complicity, including organizing, inciting, facilitating, and complicity are examined. Possible motivations and circumstances that encourage individuals to participate in criminal offenses with a special subject are analyzed.

Particular attention is paid to the role and influence of special subjects, such as persons with special status or representatives of power structures. Possible consequences of complicity in criminal offenses are explored, including administrative responsibility, criminal prosecution and other sanctions. The article also considers the methods of identifying and countering accomplices in criminal offenses that can be used by law enforcement agencies and judicial authorities. In particular, legal norms, procedural rules and methods of proof that help identify and bring to justice persons who participate in criminal

offenses with a special subject are considered.

This study is aimed at enriching the scientific understanding of complicity in criminal offenses, taking into account the specifics of the participation of persons with a special status. It is noted that taking into account these features is important for the effective protection of legality and justice.

Key words: criminal offence, complicity, special subject, organizer, practice, official.

Постановка проблеми. Обрана тематика щодо особливостей співучасті у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом наразі є актуальною через кілька ключових факторів. Сучасне суспільство стикається з ростом організованої злочинності та активного використання спеціальних суб'єктів для досягнення кримінально-протиправних цілей. Розуміння механізмів співучасті цих суб'єктів є важливим для боротьби з організованою злочинністю. Крім того, в останні роки спостерігається зростання інтересу суспільства до права, правосуддя та кримінальної юстиції. Розуміння особливостей участі спеціальних суб'єктів у кримінальних правопорушеннях допомагає в розв'язанні кримінальних справ і забезпеченні справедливості. Для боротьби з кримінальною злочинністю необхідно розробляти ефективні правові заходи. Розуміння специфіки співучасті спеціальних суб'єктів у кримінальних правопорушеннях дозволяє вдосконалити чинне законодавство та правопорядок. Крім того, справи, пов'язані із спеціальними суб'єктами, часто мають свої особливості розгляду в суді. Розуміння цих особливостей допомагає судовій системі більш ефективно і справедливо розглядати такі кримінальні справи. Тож, з погляду розвитку правової системи, боротьби зі злочинністю та забезпечення ефективного правосуддя наразі зумовлює необхідність дослідження представленої проблематики.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика співучасті зі спеціальним суб'єктом стала предметом дослідження багатьох вітчизняних науковців, серед яких: Д.П. Альошин, М.І. Ковальов, А.Н.Трайнін, Ф.Г. Бурчак, І.К. Туркевич, О.О. Кваша, М.І. Панов та ін. Однак, на сьогодні ще залишаються маловивчені аспекти цього виду співучасті у кримінальних правопорушеннях, які потребують удосконалення процесу кваліфікації та її теоретичного обґрунтування.

Мета статті – ґрунтовне дослідження особливостей співучасті у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом у розрізі її причин, правової кваліфікації та наслідків її вчинення для суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Співучасть у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом є складним та актуальним явищем в сучасному суспільстві. Ця проблема вимагає уваги з боку правоохоронних органів, наукової спільноти та громадськості. В межах статті спробуємо дослідити особливості такої співучасті, її причини та наслідки для суспільства.

Особливістю співучасті у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом є участь осіб, які мають певний статус, функції або доступ до певних ресурсів у скоєнні кримінальних правопорушень. Це можуть бути представники правоохоронних органів, політичні діячі, корпоративні керівники, медичні працівники тощо. Співучасть таких осіб у кримінальних правопорушеннях може бути обумовлена різними факторами, серед яких корупція, безкарність, аморальність, недостатня контрольна функція суспільства тощо.

Окремі вчені для вирішення такої проблеми пропонують закріпити поняття співвиконавця як особи, яка безпосередньо брала участь у вчиненні злочину спільно з виконавцем, але не володіє його спеціальними ознаками, в якості окремого виду співучасників. Однак при такому підході виникає питання про доцільність загалом виділення спеціальних суб'єктів злочину у кримінальному законодавстві. Другий підхід заперечує співвиконавство осіб, які не мають ознак спеціального суб'єкта, у злочинах, які можуть бути вчинені лише певною особою [1].

На думку Р.С. Орловського, якщо складом злочину передбачено спеціальний суб'єкт, то особи, які не є таким, визнаються не співвиконавцями, а іншими співучасниками, не залежно від фактичного виконання об'єктивної сторони [4].

Дану пропозицію підтримує М.І. Панов, оскільки згідно з ч. 2 ст. 27 КК виконавцем розглядуваних злочинів можуть бути спеціальні суб'єкти, участь же у вчиненні цих злочинів інших осіб, які не є спеціальними суб'єктами, не перетворює їх на останні, хоча вони фактично виконали певну частину суб'єктивної сторони злочину [6].

Спираючись на висловлені вище положення, не можна зробити єдиноправильного висновку, але деякі вчені вважають можливим співучасть у злочині зі спеціальним суб'єктом осіб, які не є спеціальними суб'єктами. Особи, що не мають ознак спеціального суб'єкта, можуть бути організаторами, підбурювачами, пособниками того злочину, виконавцем якого є спеціальний суб'єкт.

Згідно з п. 3 Постанови Пленуму ВСУ «Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень» від 26.12.2003 № 15 [7], організаторами, підбурювачами, пособниками перевищення влади чи службових повноважень можуть визнаватись як службові, так і неслужбові особи. Дії таких співучасників потрібно кваліфікувати за відповідними частинами статей 27 та 365 КК України [2].

Такі співучасники несуть відповідальність за тією статтею КК України, що передбачає кримінальне правопорушення, вчинене виконавцем – спеціальним суб'єктом. Наприклад, приватна особа, що організувала прийняття пропозиції або одержання неправомірної вигоди, несе відповідальність за ч. 4 ст. 27 і за відповідною частиною ст. 368 КК України. Якщо ж злочин зі спеціальним суб'єктом характеризується тим, що частина його об'єктивної сторони може бути виконана особою, котра не є спеціальним суб'єктом

(особливий випадок), останній підлягає відповідальності як співвиконавець (приміром, жінка, що за допомогою фізичного насилля чи погроз сприяє гвалтівнику у вчиненні зґвалтування іншої жінки, несе відповідальність як співвиконавець злочину, передбаченого ст. 152 КК України).

Що стосується причин співучасті у кримінальних правопорушеннях, вони можуть бути різноманітні. По-перше, це може бути наслідком відсутності ефективної системи контролю за діяльністю таких осіб, яка б відповідала за їх поведінку та вчинки. По-друге, корупційні механізми, що існують у суспільстві, створюють стимули для зловживання своїм становищем або владними повноваженнями. По-третє, наявність правових та моральних прогалин у системі може сприяти виникненню ситуацій, коли особа вирішує вчинити кримінальне правопорушення.

Згідно з ч. 2 ст. 18 КК спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення має місце там, де кримінальне правопорушення вчиняє лише певна особа. Таким чином, спеціальний суб'єкт – це суб'єкт кримінального правопорушення, який крім загальних ознак (фізична особа, осудності і віку) наділений ще й додатковими ознаками, які і визначають його відповідальність за певною статтею КК. У зв'язку з цим виникає питання про можливість співучасті у таких злочинах осіб, які не мають ознак спеціального суб'єкта, а також про можливість притягнення до кримінальної відповідальності за ті кримінальні правопорушення, суб'єкт вчинення яких є спеціальним.

У статтях КК про співучасть немає прямої вказівки на вирішення цього питання. Закон про кримінальну відповідальність не зазначає, що співучасть у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом неможлива. Це питання прямо передбачено щодо кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення), спеціальний суб'єкт яких чітко визначений: військовослужбовці, а також військовозобов'язані та резервісти під час проходження зборів (ч. 1 ст. 401 КК).

Наприклад, в ч. 3 ст. 401 КК прямо зазначено, що співучасть у військових кримінальних правопорушеннях осіб, не зазначених у цій статті, тягне за собою відповідальність за відповідними статтями розділу XIX Особливої частини КК про військові кримінальні правопорушення [2].

Такий стан в кримінальному праві є загальновизнаним і щодо інших кримінальних правопорушень зі спеціальним суб'єктом: особи, які не є спеціальними суб'єктами, можуть відповідати за співучасть у цих кримінальних правопорушеннях. При цьому виконавцем цих кримінальних правопорушень може бути тільки спеціальний суб'єкт, а як організатор, підбурювач, пособник можуть виступати й інші особи, які не наділені ознаками спеціального суб'єкта. Іноді об'єктивна сторона деяких кримінальних правопорушень описується в законі (диспозиції) так, що вона не виключає як співвиконавців і осіб, які не є спеціальними суб'єктами.

Вирішення цієї проблеми не має єдиного підходу в правовій літературі та судовій практиці. В одних випадках, коли вчиняються вказані кримінальні правопорушення, допускається співучасть у формі співвиконавства. В таких випадках пропонується кваліфікувати дії всіх осіб, що брали безпосередню участь у скоєнні кримінального правопорушення, лише за відповідною статтею Особливої частини КК, яка передбачає відповідальність за кримінальне правопорушення зі спеціальним суб'єктом. У інших випадках стверджується, що співвиконавство в таких кримінальних правопорушеннях неможливе, і дії осіб, які не є спеціальними суб'єктами, слід розглядати як форму співучасті в кримінальному правопорушенні та кваліфікувати їх за статтями Особливої частини КК, а також за статтею 27 КК як організаторство, підбурювання або пособництво у вчиненні кримінального правопорушення зі спеціальним суб'єктом.

Згідно з ч. 2 ст. 27 КК виконавцем аналізованих кримінальних правопорушень можуть бути лише спеціальні суб'єкти. Участь інших осіб, які не є спеціальними суб'єктами, не перетворює їх в останніх, навіть якщо вони фактично брали участь у частині об'єктивної сторони. Особи без ознак спеціального суб'єкта можуть виступати як організатори, підбурювачі або пособники кримінального правопорушення, виконавцем якого є спеціальний суб'єкт. Ці співучасники несуть відповідальність згідно з частиною статті 27 та статтею Особливої частини КК, яка передбачає кримінальне правопорушення, вчинене виконавцем – спеціальним суб'єктом. Наприклад, приватна особа, яка організувала видачу службовою особою завідомо неправдивих офіційних документів, несе відповідальність згідно з ч. 3 ст. 27 та відповідною частиною статті 366 [2].

Згідно ж з пунктом 16 постанови Пленуму Верховного Суду України № 5 від 26 квітня 2002 року «Про судову практику у справах про хабарництво», хабар вважається одержаним за попередньою змовою групою осіб, якщо злочин спільно вчинили декілька службових осіб (дві або більше), які заздалегідь домовилися про це. Співвиконавцями вважаються службові особи, які отримали хабар за виконання чи невиконання дій, що кожна з них могла або повинна була виконати з використанням службового становища. Для кваліфікації одержання хабара як вчиненого за попередньою змовою групою осіб не має значення, як розподілені ролі між співвиконавцями, чи всі вони мали виконувати чи не виконувати дії, умовлені тим, хто дав хабар, або усвідомлював він, що в одержанні хабара беруть участь декілька службових осіб. Злочин вважається закінченим з моменту, коли хабар прийняв хоча б один із співвиконавців. Отже, вчинення цього злочину за попередньою змовою групою осіб може бути вчинено тільки спеціальними суб'єктами, які є співвиконавцями [8].

З попереднього випливає, що виконавцем кримінального правопорушення зі спеціальним суб'єктом може бути лише цей спеціальний суб'єкт. Так, згідно з пунктом 3 постанови Пленуму Верховного Суду України № 15 від 26 грудня 2003 року «Про судову практику у справах про перевищення влади або службових

повноважень», виконавцем (співвиконавцем) злочину, відповідальність за який передбачено статтею 365 КК України, може бути лише службова особа [7].

Наслідки співучасті у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом можуть бути серйозними та шкідливими для суспільства. Вони включають в себе порушення прав та свобод громадян, підірив довіри до владних структур та загальне погіршення правової та соціальної ситуації. Крім того, співучасть таких осіб у кримінальних правопорушеннях може призвести до інституційної кризи та загрози національній безпеці.

З метою запобігання співучасті у кримінальних правопорушеннях зі спеціальними суб'єктами необхідно впроваджувати комплексні заходи, спрямовані на підвищення відповідальності таких осіб перед суспільством та зміцнення системи контролю за їх діяльністю. Це може включати в себе реформу правової системи, підвищення рівня прозорості та обліку діяльності суб'єктів влади, а також вдосконалення механізмів залучення їх до відповідальності за вчинені кримінальні правопорушення.

Висновки. Виходячи з вищевказаних положень та практики застосування кримінально-правових норм зауважимо, що виконавцем кримінального правопорушення зі спеціальним суб'єктом може бути тільки особа, що володіє ознаками спеціального суб'єкта. Дискусійним є роль інших осіб, які не є спеціальними суб'єктами у кримінальному правопорушенні зі спеціальним суб'єктом, якщо вони фактично брали участь у частині об'єктивної сторони. Зауважимо, що в таких випадках ключовим виступає той факт, що особа не має ознак спеціального суб'єкта конкретного кримінального правопорушення. А тому, цілком обґрунтованим є твердження, що особи без ознак спеціального суб'єкта можуть виступати як організатори, підбурювачі або пособники кримінального правопорушення (але не співвиконавцями), виконавцем якого є спеціальний суб'єкт. Ці співучасники несуть відповідальність згідно з частиною статті 27 та статтею Особливої частини КК, яка передбачає кримінальне правопорушення, вчинене виконавцем - спеціальним суб'єктом.

Отже, співучасть у кримінальних правопорушеннях зі спеціальними суб'єктами є серйозною проблемою, яка вимагає комплексного підходу та активної участі всіх суспільних механізмів у її вирішенні. Тільки шляхом спільних зусиль можна досягти прогресу в боротьбі з цим явищем та забезпечити стабільність та безпеку в суспільстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТУРАТУРИ:

1. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 4-те вид., переробл. і допов. Х. : Право, 2010. 456 с.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2006. С. 312-313.
4. Орловський Р.С. Диференціація кримінальної відповідальності при співучасті. Питання боротьби зі злочинністю. 2013. № 26. С. 53–63.
5. Осадча А. С. Спеціальний суб'єкт злочину: генезис, функції, проблеми кваліфікації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : [Б.в.], 2015. С. 18.
6. Панов М. І. Вибрані наукові праці з проблем правознавства. Київ: Ін Юре, 2010. С.504-505.
7. Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень: Постанова ПВСУ від 26.12.2003 № 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0015700-03#Text>
8. Про судову практику у справах про хабарництво: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-02#Text>
9. Таран Н. Г. Суб'єкт злочину у кримінальному праві України: теоретичні та прикладні аспекти : дис. ... к.ю.н. за спец. 12.00.08 / Нац. акад. внутр. справ. К., 2019. С.175.
10. Терентьев В. И. Уголовная ответственность специального субъекта преступления по уголовному праву Украины : монографія. Николаев : Дизайн и полиграфия, 2006. С. 158-160.
11. Устименко В. В. Специальный субъект преступления. Харьков : Выща школа, 1989. С. 83-86.

REFERENCES:

1. Stashys, V. V., Tatsii, V. Ya. (2010). Kryminalne pravo Ukrainy: Zahalna chastyna : pidruchnyk. [Criminal law of Ukraine: General part: textbook]. Kharkiv [in Ukrainian].
2. Kryminalnyi kodeks Ukrainy. (2001, April 05). Zakon Ukrainy № 2341-III. [Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine No. 2341-III]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> [in Ukrainian].
3. Navrotskyi, V. O. (2006). Osnovy kryminalno-pravovoi kvalifikatsii: navch. posibnyk. [Fundamentals of criminal-legal qualification: teaching manual]. Kyiv, p.312-313 [in Ukrainian].
4. Orlovskiy, R.S. (2013). Dyferentsiatsiia kryminalnoi vidpovidalnosti pry spivuchasti. [Differentiation of criminal liability with complicity. The issue of fighting crime]. *Pytannia borotby zi zlochynnistiu*, 26, 53–63 [in Ukrainian].
5. Osadcha, A. S. (2015). Spetsialnyi subiekt zlochyynu: henezys, funktsii, problemy kvalifikatsii. [Special subject of crime: genesis, functions, problems of qualification]. *Candidate's thesis*. Kharkiv: Nats. yurd. un-t im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv [in Ukrainian].
6. Panov, M. I. (2010). Vybrani naukovyi pratsi z problem pravoznavstva. [Selected scientific works on the problems of jurisprudence]. Kyiv: In Yure [in Ukrainian].

7. Pro sudovu praktyku u spravakh pro perevyshchennia vlady abo sluzhbovykh povnovazhen: Postanova PVSU № 15. (2003. December 26). [On judicial practice in cases of abuse of power or official powers: Resolution of the State Security Service of Ukraine No. 15]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0015700-03#Text> [in Ukrainian].

8. Pro sudovu praktyku u spravakh pro khabarnytstvo: postanova PVSU № 5. (2002, April 26). [On judicial practice in bribery cases: resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine No. 5]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-02#Text> [in Ukrainian].

9. Taran, N. H. (2019). Subiekt zlochynu u kryminalnomu pravi Ukrainy: teoretychni ta prykladni aspekty. [The subject of the crime in the criminal law of Ukraine: theoretical and applied aspects]. *Doctor's thesis*. Kyiv: Nats. akad. vnutr. Sprav [in Ukrainian].

10. Terentev, V. Y. (2006). Uholovnaia otvetstvennost spetsialnogo sub'ekta prestupleniya po uholovnomu pravu Ukrainy : monohrafiia. [Criminal liability of a special subject of a crime under the criminal law of Ukraine: monograph]. Nykolaev : Dyzaïn y polyhrafyia [in Ukrainian].

11. Ustymenko, V. V. (1989). Spetsyalnyi subekt prestupleniya. [Special subject of crime]. Kharkov : Vysha shkola [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 8.11.2023

УДК 351.74

DOI: 10.36550/2522-9230-2023-15-244-250

Шевченко Василь Михайлович,

ад'юнкт відділу організації освітньо-наукової підготовки
Харківського національного університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0000-0002-7072-961X>
vasyl.shevchenko93@gmail.com

ПРЕВЕНТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ: ДО ПИТАННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО РОЗМЕЖУВАННЯ ОКРЕМИХ СУМІЖНИХ ПОНЯТЬ КРИЗЬ ПРИЗМУ СУЧАСНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

У статті визначено особливості превентивної діяльності Національної поліції на підставі аналізу положень чинного законодавства в контексті термінологічного розмежування окремих суміжних категорій.

З'ясовано, що термін «превенція» кореспондується з небезпекою, небажаними наслідками, а сутність «превенції», як явища, визначається сукупністю дій, заходів, які «працюють на випередження», тобто спрямованих на недопущення певних наслідків, які є очікуваними, прогнозованими від певних дій, подій чи явищ негативного характеру. Визначено, що мета превенції у загальному вигляді полягає у трансформації стану небезпеки у стан безпеки шляхом нейтралізації відповідних чинників.

Наголошено, що «превенція» в поліцейській діяльності є одним із ключових, базисних завдань, які стоять перед Національною поліцією в обраному Україною європейському векторі руху, безпосередньо обумовлених інтересами суспільства та потребою безпеки як фундаменту сталого розвитку загалом.

Визначено особливості превентивної діяльності Національної поліції як самостійного напрямку поліцейської діяльності: 1) здійснюється на виконання завдань щодо: а) забезпечення публічної безпеки та порядку; б) забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави; в) охорони життя і здоров'я людини; г) забезпечення безпеки дорожнього руху; ґ) дотримання вимог дозвільної системи; д) дотримання обмежень, установлених законодавством щодо різних категорій осіб, які перебувають на профілактичному обліку; е) здійснення поліцейського піклування; 2) здійснення превентивної діяльності може обмежувати певні права і свободи людини, що впливає як зі змісту ст.ст. 31-41 Закону України «Про Національну поліцію», так і зі змісту ч. 1 ст. 29 Закону, якою надано визначення поліцейського заходу; 3) здійснення превентивної діяльності не завжди пов'язано із делінквентністю, превентивні поліцейські заходи можуть бути застосовані зокрема й у зв'язку з надзвичайними ситуаціями; 4) шляхом здійснення превентивної діяльності забезпечується не лише недопущення вчинення правопорушення, але й зокрема виявлення правопорушень та їх припинення.

Ключові слова: превентивна діяльність, Національна поліція, превентивна діяльність, превенція, профілактична діяльність Національної поліції, профілактика, попередження, запобігання, адміністративно-правові заходи, організаційні інструменти.

Shevchenko V. PREVENTIVE ACTIVITY OF THE NATIONAL POLICE: TO THE ISSUE OF THE TERMINOLOGICAL DELIMITATION OF CERTAIN RELATED CONCEPTS THROUGH THE PRISM OF MODERN LEGISLATION

The article defines the peculiarities of the preventive activities of the National Police based on the analysis of the provisions of the current legislation in the context of the terminological demarcation of separate related categories.

Випуск 15. 2023

© В.М.Шевченко, 2023